

Bonnenboekje is achterhaald

De handgeschreven verkeersbon is in steeds meer korpsen passé. Wie een overtreding begaat, krijgt een keurig uitgeprinte bekeuring, die ter plekke wordt verwerkt en doorgestuurd naar het CJIB. Dat scheelt een hoop tijd en rompslomp. 'Verbazingwekkend eigenlijk dat we hier zolang op hebben moeten wachten.'

In het digitale tijdperk anno 2009 is het systeem van een handgeschreven bekeuring behoorlijk omslachtig, gedateerd en tijdrovend. Steeds meer verkeershandhavingsteams (VHT's) zijn daarom de laatste maanden overgestapt naar een digitale manier van bonnen verwerken. Ze gebruiken daarvoor een pda, een computer op handformaat. Leendert Otten, teamleider van het VHT in Gelderland-Midden, is lovend over de moderne manier van bekeuringen schrijven. "Het is een geweldig mooi systeem", zegt hij. "En het was hoog tijd ook. De pen is vervangen door de computer. De methode met de handgeschreven bonnen is, wat mij betreft, dan ook ernstig achterhaald. Wij zijn een professioneel bedrijf en dan moet je ook professioneel overkomen. En met een doorslagje van een soms in onleesbaar handschrift geschreven bonnetje kom je niet bepaald professioneel over."

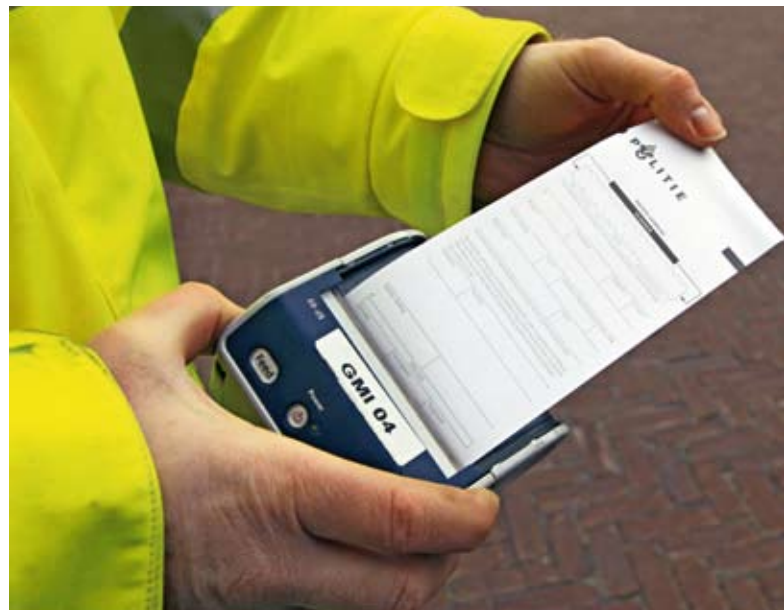
Geormerkt bedrag

In mei 2007 heeft het Bureau Verkeershandhaving Openbaar Ministerie (BVOM) alle VHT's een bedrag van honderdduizend euro ter beschikking gesteld voor de aanschaf van de pda's. "Omdat de behoefte daaraan sterk leefde binnen diverse verkeershandhavingsteams, hebben wij daarvoor geld vrijgemaakt", laat een woordvoerder van het BVOM weten. "Het gaat om een eenmalig, geormerkt bedrag. Daarnaast steunen we de proef voorlopig met een jaarlijkse bijdrage. Bij mijn weten heeft alleen Zeeland het aanbod afgeslagen." Tijdens een bijeenkomst in Barneveld kreeg een aantal aanbieders de kans hun apparatuur aan de VHT's te presenteren. De korpsen kunnen zelf kiezen met welke aanbieder ze in zee gaan. IJsselland en Gelderland-Midden kozen voor de computers van Sigmax. Ongeveer vijftien korpsen hebben het bekende boekje met de gele bonnen inmiddels ingeruild voor de handheld computers. De rest zal ongetwijfeld snel volgen. Het VHT van IJsselland was het eerste dat overging op de pda's, na een korte testfase. Dat was in mei 2008. "Aanloopproblemen heb je altijd, maar na een tijdje van gewenning is iedereen er goed over te spreken", zegt Arend Katoele, coördinator van het IJsselandse VHT. "Zelfs de mensen die er aanvankelijk niets van moesten hebben. Die waren vernocht aan het vertrouwde bonnenboekje. We hebben hier een collega over wie ik wel eens gekscherend zeg dat hij alleen sleutel 13 en een bahco kent, maar zelfs hij is positief."

Demonstratie

De pda laat zich dan ook eenvoudig bedienen, zo leert een korte demonstratie door Leendert Otten. "Het wijst zichzelf", zegt hij. "Iedereen kan ermee werken." Zodra de Gelderse teamchef inlogt op de handzame zakcomputer zijn al zijn persoonsgegevens bekend. Vervolgens licht een aantal vensters in het scherm op met verschillende verkeersthema's zoals parkeren, gordel, snelheid. Al naar gelang de aard van de overtreding kun je deze aanklikken, waarna de computer de gebruiker door middel van keuzeopties stapsgewijs alle vereiste gegevens laat invullen. Een veldje overslaan is niet mogelijk.

De computer is voorzien van gps, dus de locatie is altijd bekend. Ook is er een draadloze verbinding met de computer van de RDW, zodat bij de invoer van het kenteken direct gegevens over de auto bekend zijn. De verklaring van de weggebruiker kan met behulp van een pennetje op een klein toetsenbordje op het scherm worden ingetoetst. De uiteindelijke prent komt als een kassabon uit een klein printertje dat aan de pda is gekoppeld. De gele kleur is vervangen door wit. Zo op het eerste gezicht lijkt het dat er toch behoorlijk wat handelingen noodzakelijk zijn voordat de bekeuring een feit is. "Je moet er een beetje handigheid in krijgen", erkent Otten. "In het begin is schrijven sneller en makkelijker, maar met de pda gaat het ook steeds sneller als je er eenmaal wat ervaring mee hebt. In de tijd dat je vijf bonnen schrijft, doe je er met de pda drie." Het invullen duurt dus wat langer, maar dat wordt gecompenseerd door een aantal handige toepassingen: "Aan elke overtreding is een feitcode en een boetebedrag gekoppeld. Als iemand geen gordel draagt, weet je wel dat dat feitcode 535 is en dat die overtreding negentig euro kost. Daar hoef je niet naar te zoeken. Maar bij een minder veelvoorkomende overtreding moet je in je feitenboekje opzoe-

De bekeuring komt uit een klein printertje, dat aan de pda gekoppeld is.

ken waar dat ook alweer staat en wat dat kost. Dat vergt ook behoorlijk wat tijd, zeker in het donker met een zaklampje. In de pda zijn al deze gegevens eenvoudig voorhanden. En je hebt altijd licht."

De verwachting is bovendien dat gebruik van het toetsenbordje steeds minder nodig zal zijn. Neem bijvoorbeeld de verklaringen van overtreeders: "In de loop der tijd kom je steeds meer standaard situaties tegen en die kun je er inzetten en bewaren. Daardoor krijg je steeds meer keuzemogelijkheden en hoef je dus minder te tikken. En hoe minder je hoeft te tikken, hoe beter." En moet een agent meerdere bonnen

■ Techniek

>> uitschrijven voor een verdachte, dan levert de pda ook tijdswinst op. Het apparaat onthoudt dan de gegevens van de verdachte en de locatie en dus hoeft de agent alleen een nieuwe feitcode in te voeren. “Dat gebeurt vooral bij bromfietzers die bijvoorbeeld zonder helm op een opgevoerde bromfiet rijden en geen bromfietscertificaat bij zich hebben”, zegt Katoele.

Vervoltraject

Maar de voornaamste tijdswinst zit hem in het vervoltraject. Wie zorgt dat er bij de invoer niets mis kan gaan, heeft daar later profijt van. En bij de geschreven bekeuringen gaat het nogal eens mis, zo leert de ervaring. Zo’n dertig procent van de handgeschreven bonnen is niet correct ingevuld, schat Otten. Katoele sluit zich daarbij aan. “In 2007 is een verbeteringslag gemaakt wat betreft het invullen van de bonnen. Daarvoor was het foutpercentage zelfs nog hoger.” Zo is niet elk handschrift is even leesbaar, vergeten verbalisanten wel eens iets in te vullen op de handgeschreven versie of correspondeert de ingevulde feitencode niet met de overtreding en het boetebedrag.

Daarom controleert een coördinator alle handgeschreven bonnen – Otten schat voor zijn regio jaarlijks zo’n tienduizend – eerst, voordat ze naar de afdeling Tobias gaan voor verdere afhandeling. Daar worden de duizenden bekeuringen handmatig ingevoerd in een computer, mits ze foutloos zijn aangeleverd. “Want zaten er toch nog fouten in, dan kregen wij de bon terug en moesten wij die weer corrigeren en terugsturen. Dubbel werk dus. Met de pda is het aantal fouten nagenoeg nul, omdat het apparaat geen akkoord geeft voordat alle velden correct zijn ingevuld. En daarmee is de hele nacontrole eigenlijk overbodig, evenals de bakjes op het bureau waarin we de handgeschreven bekeuringen bewaren.” De pda verstuurt de bon direct via de gprs-verbinding naar een computer op het bureau. Omdat dit een computer is waarop ook de aanbieder van de pda kan inloggen voor eventuele updates in de software van de pda’s, worden de gegevens via een usb-stick in de politiesystemen ingebracht. Vandaar wordt de bon direct naar het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB) verzonden. En dat scheelt een hoop tijd en werk. De doorlooptijd tussen de overtreding en het tijdstip van registratie bij het CJIB is op deze manier met sprongen naar beneden gegaan. “Een bon kan binnen vier dagen bij het CJIB zijn, terwijl hij dan voorheen nog bij de collega in de binnenzak zat”, zegt Katoele. “Die leverde hem uiteindelijk wel in, maar dan moest hij geregeld nog een keer terug omdat hij niet goed was ingevuld. Zo kon het zomaar drie weken duren voordat hij daadwerkelijk was ingevoerd.” En mocht de overtreder in beroep gaan, dan kan Justitie het brondocument naderhand altijd opvragen.

Kinderziektes

Effectiever en efficiënter dus. En de kinderziektes waar het apparaat aanvankelijk mee te kampen had, worden er langzamerhand uitgefilterd. De accu’s lopen nog betrekkelijk snel

Met de pda is het aantal invoerfouten nagenoeg nul.

leeg en soms valt de verbinding met de RDW-computer weg. Ook blijkt het in de praktijk geregeld voor te komen dat een overtreder zijn postcode niet kent. In het begin zorgde dat voor problemen. Het apparaat is nu zo aangepast dat de verbalisant dit veld leeg kan laten en later aan het bureau alsnog de postcode bij het adres kan zoeken. “De producent heeft het hele feitenboekje in de pda gezet”, zegt Otten. “Als je een foutje maakt of er mist iets, dan kun je niet verder. In het begin zaten er nog wat kleine foutjes in de software, maar die zijn snel gecorrigeerd. De producent zet gewoon een nieuwe versie op de computer, waarmee wij de pda’s kunnen synchroniseren.”

En de mogelijkheden van het apparaat zijn nog lang niet uitgeput. Uit de opgeslagen gegevens is eenvoudig na te trekken op welke locatie de meeste verkeersovertredingen worden begaan. Ook is aan de hand van de gps altijd duidelijk waar het apparaat – en dus de collega – zich bevindt. En mocht een agent zijn pda kwijtraken, dan kan deze op afstand worden geblokkeerd. Sinds kort is het ook mogelijk de barcode van de nieuwe rijbewijzen te scannen, zodat handmatig invullen van de nummers niet meer nodig is. In de toekomst zijn op deze manier wellicht ook de persoonsgegevens direct over te nemen. Hetzelfde geldt voor het scannen van een kentekenplaat. En tot slot is het ook mogelijk een camera in te bouwen en een belfunctie toe te voegen.

“We hadden dit al veel eerder moeten invoeren”, meent Katoele. “Ik kan het ieder korps aanraden. Het is een fijn en handzaam apparaat waar je veel profijt van hebt.” Ook vanuit Gelderland-Midden klinken enthousiaste geluiden. “Dit is de toekomst”, zegt Otten. “Verbazingwekkend eigenlijk dat we hier zolang op hebben moeten wachten.” ■

Erik.van.der.veen@politieacademie.nl